

Suzanne Rhebergen

Multifactoriële gedragsproblemen vragen om multidisciplinaire aanpak

Het aantal honden in Nederland is, mede als gevolg van de coronapandemie, de laatste jaren flink toegenomen. Onderzoek door brancheorganisatie Dibevo toont een groei van 1,5 miljoen honden in 2020 naar 1,8 miljoen honden in 2022; momenteel wordt zelfs over ruim 2 miljoen honden gesproken. Het aantal honden met gedragsproblemen is daarmee ook flink gestegen, wat gedragstherapeuten merken aan de sterk toegenomen vraag naar hulp. Hulp die zij graag bieden, maar dat kunnen (en mogen) zij niet alleen. Bij veel gedragsproblemen spelen namelijk medische factoren mee en voor diagnose en behandeling daarvan zijn dierenartsen nodig. Net als voor het inzetten van gedragsmedicatie. Helaas verloopt de samenwerking tussen dierenartsen en gedragstherapeuten vaak stroef, reden voor Suzanne Rhebergen en Anita den Hoedt om actie te ondernemen.

TEKST LISETTA VERKLEIJ,
DIERENARTS EN JOURNALIST

VAN HET KASTJE NAAR DE MUUR

“Veel gedragsproblemen zijn gerelateerd aan fysieke oorzaken. Ik schat dat dit het geval is bij zo'n 70 procent van de casussen die ik zie,” vertelt Suzanne Rhebergen. “In die gevallen verwijs ik altijd door naar een dierenarts, maar helaas is die doorverwijzing nogal eens tevergeefs. Dan wordt onterecht de conclusie getrokken dat het ‘alleen gedragsmatig’ is of mijn adviezen worden niet serieus genomen. Vervolgens wordt de eigenaar weer terugverwezen naar mij. Van het kastje naar de muur dus. Zo had ik een klant met een agressief teckeltje, naar mijn mening vanwege pijnklachten, waarbij ik nader klinisch onderzoek adviseerde. De (gelukkig zeer gemotiveerde) eigenaar heeft drie dierenartsen moeten

zien voordat de diagnose, een hernia in combinatie met maagdarmklachten, gesteld was. Kijk, ik kan heel goed beoordelen of er sprake is van agressief gedrag als gevolg van pijnklachten, maar artrose of een Giardia-infectie kan ik uiteraard niet diagnosticeren of behandelen. Gedragstherapeuten en dierenartsen hebben elkaar nodig en mijn wens is om de samenwerking tussen hen te verbeteren. Samen met Anita heb ik daarom het initiatief genomen tot een overleg tussen een kleine groep dierenartsen en gedragstherapeuten, om te bespreken hoe we dit kunnen aanpakken.”

Rhebergen, eigenaar van 'Honden met een Hobby', werkt al tien jaar als gedragstherapeut. Na een carrière in de IT volgde zij bij DogVision de opleiding tot kynologisch gedragstherapeut, een opleiding op hbo-bachelorniveau. “Leuk als hobby, maar maak er vooral niet je beroep van, werd mij toen verteld. Inmiddels is dat anders, toch is de perceptie nog steeds zo. Het is ook echt nog wel een jong beroep, dat zie je ook aan de mate van organisatie en professionalisering van de beroepsgroep. Dat is meteen één van de knelpunten die naar voren kwam tijdens het eerste overleg.”

Anita den Hoedt beaamt dit volmondig. “Het is geen beschermd beroep en als dierenarts is het erg lastig te beoordelen of iemand wel voldoende kennis en kunde heeft. Toen ik zelf nog in de praktijk werkte, had ik echt geen tijd om me daarin te verdiepen.” Den Hoedt studeerde zomer 2010 af als dierenarts Landbouwhuisdieren aan de Universiteit Gent en werkte tien jaar als algemeen practicus in gemengde praktijken. “Daarnaast ben ik van jongs af aan bezig met honden. Mijn ouders fokken bouviërs en ik heb daar van alles mee gedaan, allerlei trainingen, shows lopen et cetera. Toen ik zelf

Engelse setters kreeg, een heel ander ras, raakte ik steeds meer geïntereerd door wat er aan het gedrag ten grondslag ligt, onder andere genetisch. Uiteindelijk heb ik de opleiding gedaan bij DogVision en sinds 2023 werk ik fulltime als gedragstherapeut in mijn eigen bedrijf The Power of Dogs.”

BEROEPSORGANISATIES VOOR GEDRAGSTHERAPEUTEN OM KWALITEIT TE BORGEN

Zowel Rhebergen als Den Hoedt zijn aangesloten bij de NVGH, de Nederlandse Vereniging voor Gedragstherapeuten voor Honden. Daarnaast is er de beroepsorganisatie SPPD (Stichting Platform Professionele Diergedragsdeskundigen) en hanteert branchevereniging Dibevo het keurmerk Dierbaar

(voorheen Certipet). Verder is er nog het keurmerk Dierenwelzijn (voorheen het Martin Gaus keurmerk), een initiatief van Edupet (het kennis- en educatiecentrum van Prins Petfoods). Om lid te worden van/geregistreerd te worden door deze organisaties moet onder andere aan bepaalde eisen worden voldaan wat betreft (geaccrediteerde) opleiding en nascholing. Ook verplichten leden zich ertoe zich te houden aan een gedragscode. “Hiermee zie je meteen of je te maken hebt met een professionele gedragstherapeut”, vertelt Den Hoedt. “Op de website van de NVGH staat ook een locatiezoeker waarmee je op basis van postcode een gedragstherapeut in de buurt kunt vinden. Zowel voor dier-eigenaren als voor dierenartsen wordt het op die manier een stuk makkelijker

Anita Den Hoedt

een goede, deskundige gedragstherapeut te vinden. Ideaal is natuurlijk als je als praktijk samen kunt werken met (een) gedragstherapeut(en) die je kent en waar je goede ervaringen mee hebt." Rhebergen erkent dit: "Ik heb veel energie gestoken in het persoonlijk kennis gaan maken met dierenartsen en praktijken, maar dat kost veel tijd. Bovendien heb ik een groot werkgebied, dat is niet haalbaar gebleken." Zowel Den Hoedt als Rhebergen verwijzen in principe altijd door naar de eigen dierenarts als zij vermoeden dat er fysieke factoren meespelen. Hoe dat vervolgens wordt opgepakt, wisselt per dierenarts, zelfs binnen dezelfde praktijk. "Er zijn zeker dierenartsen die ervaring hebben met gedragsproblemen," vertelt Rhebergen. "Zij plannen dan langere consulten in en geven een uitgebreide uitleg aan de eigenaar. Indien nodig, al dan niet op advies van een gedragstherapeut, doen ze een grondig algemeen onderzoek en/of onderzoek van het bewegingsapparaat. Maar niet iedereen is even geïnteresseerd in gedrag."

ELKAARS KENNIS EN EXPERTISE ERKENNEN EN GEBRUIKEN

"Soms leven er nog achterhaalde ideeën over hoe gedrag te interpreteren, maar vaak is er ook sprake van hoge werkdruk en te weinig tijd. Als gedragstherapeut kan ik er natuurlijk meer tijd in steken. Een intakeconsult duurt bij mij anderhalf uur en daar gaat nog een uitgebreide voorbereiding aan vooraf. Eigenaren vullen van tevoren vragenlijsten in en ik verdiep me in de specifieke raskenmerken en eventuele stamboom (zit er bijvoorbeeld HD in deze lijn), de klachten en het medische dossier. Verder kom ik bij de mensen thuis en zie dus ook meteen de situatie waarin zo'n hond leeft. Omdat ik alleen

maar bezig ben met honden en hun gedrag, herken ik inmiddels heel snel of er mogelijk fysiek iets aan de hand is. En adviseer ik de dierenarts dan bijvoorbeeld nader onderzoek te doen naar de achterhand, of naar eventuele urine- of darmproblemen. Helaas wordt dat niet altijd serieus genomen door de dierenarts. Het vervelende is dat een eigenaar dan soms ook niet verder wil. En daar is niemand mee geholpen." Den Hoedt herkent dit, al heeft ze er zelf minder last van. "Het helpt dat ik zelf dierenarts ben, ik word gezien als collega. Al wordt mijn advies voor bijvoorbeeld bepaalde gedragsmedicatie ook niet altijd opgevolgd of gewaardeerd. Ik weet natuurlijk heel goed dat dierenartsen gewend zijn zelfstandig te werken en te handelen. Ze bepalen graag zelf wat ze doen en willen geen bemoeienis. Dat is volkomen terecht, ze hebben tenslotte een gedegen medische opleiding gehad. Goede gedragstherapeuten hebben echter enorm veel ervaring en kennis over gedrag. En veel meer tijd bij een gedragsconsult. Laten we daarom gebruik maken van elkaars kennis en expertise!"

MEER COMMUNICATIE TUSSEN DIERENARTS EN GEDRAGSTHERAPEUT

"Dat begint met goede onderlinge communicatie," zegt Den Hoedt. "Ik schrijf altijd een verslag en geef dat, met mijn contactgegevens, aan diereigenaren mee voor hun dierenarts. Collega's kunnen me bellen, maar doen dat zelden." De (ontbrekende) communicatie tussen dierenartsen en gedragstherapeuten kwam als ander belangrijk knelpunt naar voren tijdens het eerste overleg. Rhebergen bevestigt dit: "Ik heb diverse manieren van verslaglegging uitgeprobeerd, helaas krijg ik er nooit terugkoppeling op. Ik sta open

voor contact; ik zou heel graag van dierenartsen willen horen wat zij nodig hebben van mij als gedragstherapeut. Dan kan ik de informatie op de juiste manier aanleveren. Mondeling overleg zou ook heel fijn zijn bij de wat lastigere gevallen. Helaas lukt het me zelden dierenartsen zelf aan de lijn te krijgen en ze bellen meestal ook niet terug." Den Hoedt weet van haar periode in de praktijk dat er weinig tijd is. Niet alleen om te bellen, maar ook om (de soms erg) lange verslagen door te lezen. Er is behoefte aan een beknopt, liefst gestandaardiseerd verslag. "Een practicus kan ook niets met alleen de opmerking 'fysiek'". Mijn eigen verslagen zijn nooit langer dan twee A-viertjes. Ze bevatten heel kort relevante informatie over de hond (o.a. ras, leeftijd, wel/niet gecastreerd), de anamnese en mijn observaties (uitgevoerde testen en de reacties van de hond) plus mijn diagnose. Met ter afsluiting een behandelplan met adviezen voor de eigenaar en, indien nodig, voor diens eigen dierenarts. Met gerichte aanwijzingen over wat ik nader onderzocht zou willen zien onder een apart kopje, zodat het meteen te vinden is. Mijn adviezen worden gelukkig vaak wel opgevolgd, maar ook ik word dus eigenlijk bijna nooit gebeld."

Beiden hopen dat hun initiatief leidt tot meer communicatie over en weer, met uiteindelijk een optimale samenwerking als resultaat. Ze streven ernaar dat dierenartsen en gedragstherapeuten elkaar leren kennen, elkaars kwaliteiten erkennen én op elkaar durven vertrouwen. "Uiteindelijk hebben we allemaal hetzelfde doel: die hond helpen," zegt Rhebergen tot slot. En daarmee zijn ook de eigenaar en zelfs de maatschappij geholpen, want elk bijtincident is er één te veel! 🐾